

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LL. Ч. 240. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця 10-го грудня 1943. No. 240. Jersey City, N. J., Friday, December 10, 1943. VOL. LL.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BERgen 4-0337. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

65,000 КОРАБЛІВ ДЛЯ ІНВАЗІЇ ПРОТИ ВОРОГА

ВАШИНГТОН. — Американські вояки добувають ворожі побережжя з малих кораблів. Вони бувають різної величини, від лодок довгих на 400 стій, до „адігаторів“, тобто земно-водних тракторів. Коли вони наспіють близько побережжя, яке вояки мають добувати, їх не раз треба поникати. Таких лодок для інвазії вибудовано досі 20,000, замовлено нових 25,000, а мають побудувати в 1944 р. ще 20,000. Крім них побудовано ще 15,000 лодок найрізноманітніших типів та виглядів, чи то для пливання по морю, чи то для вжитку на морю й на суші, по мочарах, сухих місцях та порослих хабахам. Їх коштів у минулому і в будучині досягне 5 біліонів доларів. Загальною управа флоту видає четверту частину гроша на будову таких суден. Вони показалися практичними при висаданню на берег в Африці, в Сицилії, в Італії і на Паціфіку. Усі ці вісті подав до прилюдного відома проти-адмірал Едвард Кокрен на конференції з газетярями.

ВОЕННА ПРОДУКЦІЯ ЗРОСТЕ НА 20 ВІДСОТКІВ В 1944 РОЦІ.

НЬО ЙОРК. — Чарлз Е. Вілсон, віцепрезидент Ради Военної Продукції, проголосив пляни праці для военных потреб на наступний рік у часі засідання Другого Военного Конгресу Военної Індустрії. Вілсон виказав поступ военной продукції досі, а саме: в 1943 р. ця продукція була на половину більша ніж попереднього року, а в наступний році вона буде на 20 відсотків більша від теперішньої. Пляни продукції виконується на підставі домагань армії та флоту, а там роблять обчислення відповідні експерти. З усього виходить ясно, що нема підстави дуже оптимістично глядіти на недалеку перемогу — так каже Вілсон. Треба радше приготуватися до довшої війни як проти німців так і проти японців. На засіданні обговорено теж потребу підготовки краю до мирної продукції і запропоновано вибір двох урядовців зможі підприємців і двох робітничих провідників до спільної співпраці з урядом. Співпраця має на меті не допустити до нової депресії після війни.

СЕНАТ ОБТЯВ ВИМАГАНУ СУМУ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатська комісія фінансів одобрела податки наложенеї палатою репрезентантів на алкоголь, але обнизила загальну висоту податків до двох біліонів доларів.

НОВИЙ РІК КРАЄВИМ ДНЕМ МОЛИТВИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт призначив день 1 січня 1944 р. як „День Молитви“, в якому треба „скласти подяку Всемогучому Богу за Його постійну опіку над нами в кожній годині чи то мира в краю чи то небезпеки для краю.“ Відповідну прокламацію підписав президент Рузвелт у п'ятницю 3 грудня. У ній сказано теж, що ми „маємо з покорою просити сил і проводу у часах проблемів, які нарастають серед війни, а також просити номочії у часах відповідальности за перемогу.“

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ МАЛІЄ.

ВАШИНГТОН. — Перед кількома літами число безробітних в Америці доходило до кількох мільонів осіб. Тепер є лише 700,000 усіх незанятих при праці, а це є на 300,000 менше, ніж було попереднього року. Ці цифри подав предсідник Комісії Военної Робочої Сили Пол МакНат. Навіть ці незаняті люди, це властиво особи, що переходять від одного заняття до другого і тому вони тратять працю лише хвилино. Загальне число цивільних наемців досягло цифри 51,500,000.

ЗАМКНЕНО ФАБРИКУ СТРІЛЬНОГО ПОРОХУ.

БЕЛВЕДІР (Нью Джерзі). — Тому, що Велика Британія має вже бажані припаси стрільного порошу для війни, а як буде потребувати більше, то дістане його вже на фронті, Геркулес Павдер Компані виплатить своїм робітникам останню платню на 15 січня 1944 р. і замкне фабрику. Фабрика постачала пороху лише для британської армії. Внаслідок припинення праці стратить роботу 1,500 робітників. Та нема страху про безробіття для них, бо різні підприємства вже заоферували їм працю.

ПРИПИНЮЮТЬ ПРОДУКЦІЮ ЗБРОЇ.

СИРАКЮЗ (Нью Йорк). — Фабрика Л. С. Смит і Спілка припинила дальший виріб військових крісів, а почала робити приготування до виробу машин до писання. Це підприємство займалося такою продукцією попередно, але через війну мусліло продукувати зброю.

БРИДЖПОРТ (Конетикат). — Фабрика Ремингтон Армс Ко. зменшила на 30 відсотків продукцію амуніції з днем 1 січня 1944 р. внаслідок чого буде звільнених 2,500 робітників.

Републіканці не хочуть насліпо годитися на заграничну політику

НЬО ЙОРК. — Перед кількома тижнями піднесено домагання, щоб обі великі політичні партії проголосили однакові напрями заграничної політики Америки і заузнали передвиробчу агітацію лише до внутрішніх справ. Над цим дебатували провідники Републіканської Партії, а саме бувший президент Герберт Гувер і бувший кандидат на президента Адред М. Лендон. Гувер заявив, що він не був протиний Московській Деклярації, але він протидить дати запоруку про одностайну закордонну політику, доки не будуть проголошені умови, принятні в Москві в справі миру. Гувер сказав, теж, що й Лендон не протидить такому домаганню, але вперед хоче знати, до чого саме загранична політика Америки змагає. Про це має сказати ясно теперішня адміністрація держави. На всякий випадок є ще пів року часу на проголошення такої спільної плятформи, заявив Гувер в комунікаті для преси, виданим після його розмови з Лендоном.

ЮНРРА НЕ БУДЕ ВМІШУВАТИСЯ В ПОЛІТИКУ

ВАШИНГТОН. — Перед Комісією Закордонних Відносин в палаті репрезентантів промовляв асистент секретаря стейту Дін Ачесон, допомагаючи ухвалення частини фондів, потрібних для урухомлення Адміністрації Реафіу й Реабілітації Об'єднаних Держав. Він сказав, що допомога від цієї Адміністрації піде лише до країв, які матимуть уряд признаний якоюсь формулою в будучині, складеній на підставі деклярації з Москви, Каїру й Тегерану. Коли його спитали, що ЮНРРА зробить на випадок, коли в якомусь краю буде боротьба між двома урядами, тобто одним, що перебуває тепер за границею, а другим, який може створитися в нутрі краю, Ачесон відповів, що тоді відмовиться підмоги для такого краю.

НАСТРІЙ НА ФАЛІПІНАХ НЕ ЗАЛОМІВСЯ

НЬО ЙОРК. — Майор Хесус Вілмор з филиппинської армії заявив учора перд журналістами, що він має позитивні вісті з Филиппин, що настрої тамошнього населення бадьорий, не зважаючи на різні пошести й голод, Вілмор не може подати джерела цих вістей, але вони певні.

Туреччина після каїрської конференції

КАІРО. — Турецький президент Ісмет Іноу вже повернув до Анкари, столиці Туреччини, де його привітали велике число урядовців і представників, і де він негайно скликав засідання міністерського кабінету для обговорення нової ситуації, що виробилася внаслідок його конференції з президентом Рузвелтом і прем'єром Черчилем у Каїро.

Дипломати й газетярі слідять за кожним показником зміни державної політики Туреччини. В Анкарі пішли чутки, що уряд покликав до зброї мільон резервових вояків до служби з 1 січня. Він почав ще далі фортифікувати побережжя Дарданелів й моря Мармара.

ТУРЕЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВИКЛИКУЄ ПОЛЯКУ В СОФІЇ

БЕРН. — З Болгарії доносять, що конференція турецького президента, американського президента й британського прем'єра в Каїро викликала в Болгарії справжню поляку. Болгарський прем'єр Бошков негайно вів до себе турецького посла, а по конференції з ним скликав надзвичайне засідання кабінету. По тім засіданні прем'єр скликав ще одно засідання, на якому вже було багатьох генералів.

ДАЛІ ОЧИЩУЮТЬСЯ З ПРО-ФАШИСТИВСЬКИХ ЛЮДЕЙ

АЛЖІР. — Французький Комітет Національного Визволення усунув з постів двох французьких адміралів, відомих з проти-аліантських настроїв та симпатій до Віші.

НАЦІСТИ ВІДГРОЖУЮТЬСЯ НЕВТРАЛЬНИМ ДЕРЖАВАМ

ЛОНДОН. — Як подає берлінське радіо, Гітлерів часопис „Фелькішер Беобахтер“, напав гострою передовницею на неутральні краї за те, що їх газети висказують вдовольнення з аліантських конференцій в Москві, Каїро й Тегерані. У цих висказах радости зприводу тих конференцій Гітлерів орган додачу „нарушення неутральности.“

БРИТАЙЦІ ДАЮТЬ ПОМІЧ ПАРТИЗАНАМ БРОЗА

ЛОНДОН. — У британській парламенті запитували, послы уряд за подожнення в Югославії, а спеціально за відношення британського уряду до спору партії генерала Михайловича й генерала Тіта Броза, котрий тепер вийшов на міждержавну арену через проголошення уряду Броза. У відповідь на ті запити заявив Ричард Ло, міністер держави, що британський уряд удержує звязки з обома сторонами, але патім признав, що Британія дає більше посиленя партизанам Броза Тіта; поступає так просто тому, бо партизани Броза Тіта ставлять багато більший опір німцям, ніж група генерала Михайловича.

ВОЮВАННЯ НА ГІРСЬКОМУ ТЕРЕНІ. — У деяких частинах італійського фронту терен такий гористий, що навіть мусли не можна там уживати. Приходиться тоді американським воякам виносити на гори тягари на власних плечах, як це показує світлина, знята десь в околиці італійського міста Венаффо.

ЗАТОПИЛИ ДВА ЯПОНСЬКІ КРУЖЛЯКИ

ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Чарлс Нимиц подав у своїм комунікаті, що в минулу суботу поважні морські сили Злучених Держав під командою віцеадмірала Чарлса Повнала заатакували сильні ворожі бази на островах Маршала й завдали ворогові поважні втрати. Затоплено два легкі кружляки та чотири інші кораблі та знищено 72 літаки. Крім цього ушкоджено 4 кораблі та обстріляно з машинових крісів прибережні приспосіблення. Операцій докнали літаки з чотирох літаководів.

З огляду на те, що цей острів вважається за найсильніше уфортифіковану позицію ворога, американський успіх вважають незвичайно замінним для военної ситуації на Паціфіку, тим більше, що американські втрати в літаках і людях були незвичайно малі. Не дивлячися на те, що американські кораблі були під довгим обстрілом ворога, поцілений був тільки один наш корабель.

Битва розвинулася, коли віцеадмірал Повнал заатакував атоли Кваджалейн й Воддже. (Кваджалейн це громадка островів і островців коралевої формації, які разом обіймають довкола величезну лягуну, що має майже 80 миль довжини, а 20 миль ширини. Воддже це невеличкий атол, яких 25 миль довжини.)

ДАЛЬША АЛІАНТСЬКА КАМПАНІЯ НА НОВІЙ БРИТАНІЇ Й НОВІЙ ГВІНЕЇ.

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА НА ПІВДЕНО-ЗАХІДНОМУ ПАЦІФІКУ. — На полудне від рівника аліантські сили дали велику кампанію проти ворога. Цим разом дали головну роль грають літаки. Вони били по розі Глостер, на котрий вони скинули в окрузі залуви Борген, 195 тон бомб. Наші війська в Новій Гвінеї наступали на Варо, а війська на Бугенвілі на округ залуви Цесаревої Августі.

ЯПОНСЬКА ПРОПАГАНДА ХВАЛИТЬСЯ ВЕЛИКИМИ ПЕРЕМОГАМИ.

ВАШИНГТОН. — Японське радіо подає, що японці затопили 31 американських „боевих кораблів“. Цю пропаганду передало потім берлінське радіо. Запитані про це урядники департаменту флоту заявили, що від цієї радіової розсилки коритарі департаменту лунають сміхом, бо американська флота має в цій категорії всего тільки 23 кораблі. Виходило би, що японці в розгоні патріотизму затопили нам півтора разів більше кораблів, ніж ми мали.

П'ЯТА АРМІЯ ПОЧАЛА НАСТУП НА РИМ.

АЛЖІР. — П'ята армія генерала Кларка захопила верх Каміно та почала спускатися по збочах горбів на долини, котрим ведуть дороги до Риму. До Лондону доносять, що німці почали в цій окрузі загальний відворот.

Тимчасом восьма армія генерала Монтгомері, не дивлячися на зливні дощі, далі напірала здовж ріки Моро.

ВОЄННІ ЗНИЩЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДО. — У своїм перегляді повітряної офензи проти Німеччини, поданої до публичного відома цими днями, заявив повітряний віцемаршал Р. Сондбі, що аліантські літаки вже заатакували одну четвертину всієї забудованої поверхні Німеччини. Бомбардування уникнули тільки небагато міст у південно-східній і східній Німеччині. Гамбург, Дісельдорф й Кельн лежить у руїнах.

ОБІЦЮЮТЬ БРИТАЙЦЯМ ПІМСТУ ЗА ДВА ТИЖНІ.

БЕРН. — Націстичний часопис „Раїх“ у своїм останнім числі запевдає, що німці відплатяться британцям за бомбардування протягом найближчих 15 днів. Мовляв, у Німеччині йдуть приготування на акцію проти Британії на велику скалю. Подібні обіцянки кидали різні люди з націстичного проводу від кількох місяців.

ЗА ВЕЛИКУ АРМІЮ ДЛЯ РОЗБИТТЯ НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — Адмірал лорд Кейз виступив перед зборами Товариства Люксембургу з промовою, в котрій заявив, що війна наближається до кінця та що для покарання німців треба розділити німецькі держави великою армією окупації.

ВОРОГ СКРИПЛЯЄ ВІЙНУ В ЮГОСЛАВІЇ.

ЛОНДОН. — Радіовий комунікат партизанів ген. Броза Тіта каже, що німецькі війська посилені болгарями, четниками й устахами, почали загальну офензиву на велику скалю в тих частинах Югославії, що знаходиться під владою партизанів Броза.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА ШАРІВКУ.

ЛОНДОН. — Червона армія поступила 12 миль наперед на секторі Кременчука й заняла Шарівку, претинаючи цим залізничну лінію зо Знам'янки до Кривого Рога. Довкола Чернякова червона армія здала ворогові ще кілька місцевостей, уступаючи перед великими силами, киненими ворогом у цій околиці.

